

SETMANARI IL·L·STRAT, DE LITERATURA, NOVAS Y ANUNCIS

Dedicat ab preferència al deşarrollo de la vida teatral de Catalunya

PREU: 15 CENTIMS — SURT LOS DISSAPTES

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

En Barcelona . . . . . Ptas. 2 trimestre
 Fora ciutat . . . . . » 2 »

Los suscriptores del interior reben las obras del
 : : : : : folletí encuadernadas : : : : :

DIRECTOR

D. Joan Brú Sanclement

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Carrer de las Cabras, 13, 2^a (Bussó á la escala)

PREUS DE CADA NÚMERO

Número corrent . . . . . 15 cénts.

Los números atrassats son al mateix
 : : : : : preu y sense folletí : : : : :

Teatro Catalá

BOGERÍAS DE LA SORT

Comedia en 3 actes y en prosa, arreglada á la escena catalana per D. Ernest Soler de las Casas, y estrenada en lo teatro Romea, la nit del 8 Octubre de 1895.

Lluhida y numerosa concurrencia omplía la sala d'espectacles del Romea pera presenciar lo primer estreno de la temporada.

La obra es petita d' acció, pero está ben proporcionada, lo llenguatge empleat es correcte y fácil, y las situaciones ben trobadas.

Lo primer acte, peca de diluht, en ell queda plantejat lo nus de la obra y l'interés del espectador se interessa per la situació del jove Eduard, objecte de las *Bogerías de la sort*.

Al arribar l'enredo cómic al acte segon l'interés creix, sobre tot en las escenas sentimentals que son detalladas ab delicadesa; y se manté fins al acabar l'acte tercer, quals peripecias de las escenas agradan per la variació de tó que presentan, essent molt ben trobada la situació final.

La comedia enclou la coneguda moraleta del premi á la virtud y càstich al mal obrar, y en lo desenrotllo de la téssis, se passa un bon rato ribent de gust diferents vegadas.

Algun dels tipos está ben delineat y particularment lo del atolondrat Flauta.

La representació va ser discreta.

L'autor siguié cridat á las taulas. L'obra fou aplaudida en diversos passatjes.

J. B. S.

¡ULLERAS!

Joguet cómic en un acte y en prosa original del senyor D. Isidro Gros, estrenat en la nit del 6 del present més en la distingida societat «Montepío Protectora Graciense».

En aquest joguet que está escrit ab gracia y originalitat son autor nos demostrá tenir disposició pera la nota cómica.

Així ho degué comprendre l'escullit públich que hi assistí, que celebrá l'joguet ab francas demostracions de agrado, cridant al autor al final.

Lo dessempenyo, deixant apart l'esmentat senyor Grós que dessempenyá un dels importants personatjes ab molta sombra y bon gust, los demés ho feren ab molt poch lluhiment.

M.

TESTA D' ESTUDI, per J. Font

Los negocis petits

«De'n mica en mica s'ompla la pica». «De gota en gota s'ompla la bota». «Moltas candelas fan un ciri».

Aquí teniu tres axiomas que, perque Pilats no va tréurels al balcó, son uns adagis com una casa.

Y una pila de gent que olora fi, los ha pres per pauta, y veus aquí que á Barcelona hi ha una pila de negocis petits, que son los qu' á mí me han donat peu per emprobarlos aquest article.

Comensém per los més ínfims.

Veureu en alguna cantonada de Barcelona, una dona que está assentada en una cadira mitjana, coixa, y te al devant tres ó quatre cabassos de avellanas, pa de figa, nous, cacahuets y paciencias.

Es á dir, que ven paciencias y te paciencia, y ni las paciencias ni la paciencia se li acaban may, com sucubia ab en Cánovas, si un Sagasta en forma de xáfeh ó temporal no la treu de la seva cadira y la seva cantonada, que venen á ser per ella lo que eran la poltrona y lo palau de la presidencia per l' inventor del lastre carlista.

Allí trovareu tot lo dia á la pobre dona fent una mitxa blava y esperant algú que vulga cacahuets y avellanás, ab la mateixa resignació ab que 'ls constitucionals varen esperar que 'ls toques la tanda.

Jo un dia me vaig ficar en una d' aquestas pobras donas y vaig voler observarla.

Casualment, un meu amich que allavors ho era de debó, perquè jo encara no li havia fet cap favor d' importancia, tenia al devant de la cantonada d'ella una botiga de pintor, y vaig assentarme á la vora de la porta fent veurer que llegia lo diari, y observant, pera treurer 'ls meus comptes, de quina manera aquella pobra dona podia camparse la vida.

Lo primer dia no va vendre res y va acabar una mitxa. Lo segon dia va vendre un quarto de avellanas, un xavo de cacahuets y sis quartos de pa de figa.

—Vaja, vaig dir jo, veyentli vendre aquest últim comestible, avuy ja fa negoci. Pero 'l pillo del xicot, quan ja va tenir lo pa de figa, arrenca á corre sense pagar, la dona crida, y sort que no hi havia cap municipal de deu lleguas á la vora, que sino prou estich segur que deixa anar á n' al xicot per lladre y fica á la presó á n' ella per escandalosa y no més per atrevir-se á demanar lo seu ab tan mal modo.

Veus aquí, mica ensá, mica enllá, lo negoci que cada dia feya aquella pobra dona.

Y jo treya comptes y deya:

—Ella... lo dia que ven de tot, y lo xicot no

la roba, y lo municipal no la penyora, y lo pa de figa no se li torna agre, fa uns dotse ó catorse quartos.

Suposém que ab las avellanas y cacahuets y els etzéteras, etzéteras dels demés cabassos, hi guanyi un vint y cinch per cent... suposém un cinquanta... suposém — lo que no puch suposar per honra del gremi — pero suposém que roba 'l género y que 's ganancia tot. Donchs, si quan fa més, fa catorse quartos, y alguns dias no fa re, y altres la roban, y venim á treurer lo terme medi d' un sis quartos diaris, ¿com viu aquesta pobra dona ab una cantitat tan exigua?

¿Potser lo que li falta ho supleix ab lo que li donan de fer aquellas mitxas blavas?

No; perque aquellas mitxas no las fa senceras.

Vaig observarla y no més hi posa punteras, ó talons, ó un tros de cama, y aixó ho vaig conèixer ab los diferents tons de blau, que venen, si així 's pot dir, á marcar los anys que te la mitxa, com marcan los que te la palmera los grans de palmas talladas que cad' any podan.

Desde 'l blau *celeste*, fins al de capot de soldat, ab los quatre ó cinch tons intermedis, proban be que la pobra dona no trevallia per atri, y lo que es en la qüestió de mitxas, la avellanera fa com en Joan Palomo ab los seus guisats. Ella se las fa y ella se las posa.

Tenim, donchs, per resultat, que encaire lo negoci petit dels cabassos no solament li ha de donar per menjar, sino que li ha de dar cotó per las mitxas.

Aixís, donchs, aquesta pobra dona no pot viurer.

Pero, calla; de'n quan en quan s' aturan á parlar ab ella minyonas de servey, noyas joves y macas, senyors de certa edat, pero encare de bon regent, senyoras enmantellinadas que fan goig, y uns li parlan baix, altres li donan pessetas, y fins durós, y ella contesta á tots y complau á tots, y de vegadas dona una clau á un senyor, y de vegadas un altre li dona una clau á n' ella, y tots aquets senyors y senyoras, y noyas macas que li donan diners, no li compran avellanas ni cacahuets ni pa de figa, y no obstant li donan diners, ¿per qué 'ls hi donan?

Ella per anar á vendre avellanas y paciencias ha de deixar sol lo pis ahont viu. ¿Aquella clau que donada y tornada va de ma en ma, es potser la del seu pis?

Tothom ho ignora. Ella assegura que viu de avellanas y pa de figa. ¿Será vritat?

Lo cert es que si ella no pot viurer ab lo que li reditua lo seu petit negoci de torrat, per forsa se l' ha de campar ab los diners que li donan aquells que de vegadas li prenen ó li tornan aquella clau mitj d' amagatotis.

Comptat y rebatut, aquest ha de ser lo misteri.

Lo negoci petit que te la dona de las avellanas no es res més que la cobertora del negoci gros, que fa ab aquella clau, que per forsa ha de ser per entrar al cel, com la de Sant Pere, quan li reditua prou pera guanyarse la vida.

Los castellans tenen un refrá, que diu: *Para muestra basta un botón*. Donchs á tothom que siga una mica espabilat del clatell, li ha de bastar la clau de la avellanera pera compèndrer lo que son los negocis petits.

Per lo que á mí toca, quan jo vaig veurer la clau me va semblar que feya de Jesús á l' Hospitalet, y sense ni jo adonármén, vaig dir per lo baix:

¡Oh! clau, tu serás la clau
per obrir als pecadors.

Y efectivament.

Aquella fou la clau que 'm va obrir á mí totes las portas que fins allavors se havian estat tancadas á la meua comprensió respecte als negocis petits.

Y ja ho se tot.

Ja entench de que ve que un xacolater de carreró que jo coneix, d'aquells que fan la xacolata regantla ab la suor del seu front, no venent-ne més que alguna presa y papers que 'n quedan greixosos per carregaments de pit, puga viurer, tenint de mes á mes de franch, com á torna, la gran feyna de ser caixer de dos monte-píos, he-reu de confiança, tutor d' uns menors y altres cárrechs per l' estil, que desempenya desinteressadament y sense cobrarne un xavo, á lo menos que se sápigá.

Ja entench per qué hi ha qui fa lo disbarat de ser regidor ó arcalde, no tenint materialment temps per dedicarhi, fentho de franch y abandonant lo seu negoci petit, per una ocupació que no li reditua, y per la qual ni sols ne reb lo agraument, sino que al contrari, encara es criticat per tothom qui 'n parla.

Ja entench perque hi ha home que abandona la seva casa y se 'n va á Madrid á ser diputat, y per ser bon pare de la patria deixa de ser bon pare de sos fills, perjudicant sos propis interessos y esposantse á tenir d' anar á fer cua esperant lo xavo, no més per lo noble sentiment y pura filantropia de servir al país, que 'ns ha vist neixer.

Ja veig com la botiga del xacolater que ven presas y lo magatzém del comerciant que no ven género y lo pis del advocat que no te plets, fan de parada d' avellanas y figas secas pera donar representació á molts que no 'n tindrian y semblar per qui no 'ls observa, que ab la parada de cacahuets, y lo magatzém ple, y lo pis ben amo-

blat, guanyan lo que algún maliciós podria suposar que 's guanyat justament ab tot alló que ells fan desinteressadament y sense percibirne emoluments de cap especie.

Síntessis de la cosa.

Pera viurer ab un negoci petit, se n' ha de tenir un altre que 's fassi de franch.

Deu esser que Deu nostre senyor premia aquest desinterés y fa que 'ls catorse cuartos de la avellanera y la friolera que guanyan lo xacolater, lo comerciant y lo advocat que guanyan poch, s' estirin fins al punt de passar cómodament los uns, y portar gorro y anar fins en cotxe 'ls altres, potser per medi d' un talisman que fa miracles com la *pata de cabra*, que ja ve á tenir una forma pareguda á n' aquella clau de l' avellanera.

Tant ho penso aixís, que ara 'm sento determinat á fer una cosa.

L' editor d' aquest periódich me volia pagar aquest article... Donchs té; no 'l vull cobrar. Ja que ab lo meu petit negoci passo tan just, vull veurer si trevallant de *franch* me faig home per medi de una clau mágica y faig servir l' ofici que tinch no més que per fer goig, com fa la avellanera ab los cabassos de paciencias y figas.

Res, res, no parlarne més.

A ferho.

Friedrich Töler

Suplicí etern

¿Per qué al anar al camp,
fa poch, folls caminavau
dantvos besos d' amor,
abrassos y miradas?

¿Per qué tristos tornéu
ara ab la vista baixa,
sols de la ma agafats
y enroigida la cara?

¿Es que ha finit lo foch
que en vostre cor niuha,
ó que cansats del goig,
busqueu aixís la calma?

No sé. Jo os veig plorar,
jo os veig baixar la cara,
y veig que abdos temeu
darvos una mirada.

Que vostres tendres mans
tremolan al tocarse.
¿Qu' heu fet de vostre amor?
¿Per qué ploreu? ¿Qué os passa?

¡Ah boigs!... De vostre cor
l' impuls ardent que mata
heu seguit sens pensar,
lo que al fi os esperaba.

Donchs, per martiri etern
tenim junts goig y calma
que fugen y en dolors
's tornan al tocarse.

JOSEPH ESCACHS Y VIVET.

XVI Petit Concurs

de

LO TEATRO REGIONAL

COMPOSICIÓ DISTINGIDA

Cansó Borda

LEMA: *Le bon Dieu me dit, chante!
chante, pauvre petit!*

BERANGER.

I

Ahont anéu, trovayre
perdut pel pla y la serra,
si ja els castells, son runas,
si vinyas son las selvas?
—Canto la *Fè* sagrada,
canto la *Patria* bella,
l' *Amor* que ens dona vida..
—Passéu amunt, *Poeta*.

II

—¡Com brandan las campanas!
la gent butzina al temple;
de fam casi be 'm moro:
Germans, el Dèu que crea
els mons ab sa alenada,
vibra en la lira meva.
Jo, sas grandesas canto..
—Dèu vos ajut, *Poeta*.

III

—Pas, pas entre vosaltres
sapats fills de la terra.

La *Patria* vull cantarvos
y sas gloriosas gestas..
—La *Patria*? idea vaga
de crimens y horrors plena.
Volém ideals més nobles,
no estém per cants, *Poeta*.

IV

—Casadas y fadrinas
jo us vull cantá ab veu tendre,
l' *Amor* que salva ó mata,
y es nostre cor y essencia..
—L' *Amor*? paraula buyda,
l' *Amor* es la moneda
que pot doná el bon viure.
—Anéu, anéu *Poeta*.

V

Tos cants, son borts ¡oh lira!
ressó ja al mon no tenen,
tinch d' arrencar tas cordas
perque de ré 'm serveixen!
Tots els enginys del sigle,

brunzintme á cau d' orella,
me diuhen fentme mofa:
—Passa de llarch, *Poeta*!

VI

Oh lira, jo vull darte
cordám encare verge,
prenyat de melodías
y vibracions novellas.
Vull que al brandar sonora
junt ab ma veu potent
la Humanitat exclami:
—¡Salut, salut, *Poeta*!

VII

Mes ahont trovar Sibilas
las fórmulas secretas,
ahont la fibra mágica,
ahont lo foch que crea?
—Allí uns fils ferros passan
que mou la forsa eléctrica.
—¡Eureka! ¡ja tinch cordas!
¡¡Feu pas al nou *Poeta*!!

A. LLIMONER.

COMPOSICIÓ GUANYADORA EN LO CONCURS SUPLETORI

Alegoría

En alas del vent que passa
zumzeja un cant harmoniós,
un cant, que l' ánima alegre
un cant que fa batre 'l cor.

La *Música*, es, de la terra,
que viu y alenta per tot,
prenyada de melodías
del mar, la serra y el bosch!

¡Benhaja el poble qu' escolta
de sa terra las cansons,
y cull las notas perdudas
ab son geni creador!

Ellas son del *Art* la essencia
y l' *Art*, la essencia es de tot.

¡Benhajas tu, Catalunya
que tas populars *Cançons*
son l' ánima del teu poble,
honorat, brau y cantador!

¡Benhajas tu, que la *Música*
es la teva hostia d' amor,
y combregas cada día
Patria mèva de jonolls!

A. LLIMONER.

Trescant pel plà

**Discurs Presidencial
del Certamen Humorístich «La Seba»
celebrat aquest any**

(Acabament)

Desde l' anticor fins els nostres dias, desde aquells jorns en que la historia no pot descobrir la verdadera font de la veritat dels fets fins avuy, sempre, sempre hi ha hagut *musa enjogassada*.

L' Egipte la simbolisà per un nano, buscant la ridiculisació del home, geperut, panxut, grotesch, de cara lletja, portant en sa ma una espasa ó be tocant els platerets ó ballant.

La Grecia posà entre sos deus auxiliars á Sileno y Momo, y aqueixa nació fou la primera de la que ens quedan recorts de sos poetas satírichs, ensenyant els primers poetas, com Arquiloch de Pazos, Timon de Filonte, Lucian y altres, els camins per ahont deuen encauharse totas las composicions satíricas.

La llengua llatina, molt més cultivadora de aquest género satírich que la anterior, mostrà en sas composicions un refinament, un estudi, fi, bonich, al mateix temps que més punxant y més amarch, las composicions de Lucili, Plat, Terenci, Pacuvi, Jüvenal, March Livi Andrónich, Quinti Enni, ens en donan bona prova.

Inglaterra conta entre sos millors poetas á Hall, Rochester, Pope y Byron; Alemanya á Muzner, Vieland y Heine; Italia, á Alamani, D'Hercule Bentivoglio, Ariosto y Salvator Rosa; Provença, á Perire Cardinal y Bertrand de Born; Castella á Bartolomé Torres Navarro, Pitillas,

Quevedo, Jovellanos, Moratín, Bretón de los Herreros, Larra y Campoamor, estant escrita en parla castellana la millor obra de género satírich, ¡hermosa producció que ab tot y fer tres sigles de esser donada á llum, encar 's manté sempre pura, sempre en el primer lloch! ¡ja saben á quina obra faig referencia, al immortal *Quixot*! Y després de Castella, de quin altre lloch dech parlar sino de nostra casa ¿vostés al veurer que no feya menció ni citaba per res á la patria de Ausias-March, debian pensar que nosaltres no teniam cultivadors d' aquest género de literatura, pero no saben que ja hi fet exprofés el parlar al últim dels de casa «perque res es tan dols com acullirse á la llar després de llarchs viatjes per extranyas terras. May com ales-hores descansa y 's complau l' ánima». Y que per cert ne tenim pochs pero que valen, com no recordar á Jaume Roig, «el satírich, el precursor de la novela picaresca, curiosíssim per l' estudi de las costums» y com podém oblidarnos de aquell «sacerdot de estatura mitjana, blanch de color, la cara molt proporcionada, lo front espayós, els ulls negres y espiritosos, la boca gran pero no lletja, els llavis un poch grossos; el nas de proporcionada forma, els cabells crespats tirant á roig, com també la barba, de conversació amable, sens mordacitat ni profanitat», aqueix personatge es potser el primer poeta festiu y satírich de la nostra terra, el apellidat per molts «Quevedo Catalá», poeta en el que no se sab que admirar més, si sa musa alegre y enjogassada ó la facilitat en veurer el ridícol de las cosas,

aquest poeta que apareix en las nebulositats del segle XVII, hermosa figura que s' aixeca per entre las sombras del passat y ens deixa un sol llibre en el que si be hi trovém pocas composicions, pero aqueixas pocas, valen per si solas pera collocarlo entre els primers poetas festius del seu temps, aquell Rector de Vallfogona que en sas composicions recorda la musa de Juvenal y Aristófores, alegre, rialler, mes sempre oportú y observador—y després també debém fer menció del popular sayneter Robrenyo, pero disposém de poch temps per parlar com se mereix de la musa festiva y satírica en la nostra terra, solament diré que aquell gènere literari que conta entre sos cultivadors á Pitarra y Roure, Ixart y Bartrina, Robert y Russinyol, no pot morir, no deu abandonar-se.

He dit.

JOAN GIVANEL·L Y MAS.

Realistas

Com disolt nostres criteris
 l' amor ab que 'ns adorém,
 puig som tú y jo dos misteris
 y 'ns forja que 'ns enteném.

Be 'ns jurém, com sols tú sabs,
 fidelitat en amor,
 y dels dos, nos sobre un cor,
 y 'ns sobre un cap dels dos caps.

Tens cor, un rostre preciós,
 y creus guardar ta puresa...
 Per del perill surtí ilesa,
 fugí haurias de ton cos.

V. COTS SAMON.

Servey de fora

SANT MARTI DE PROVENSALES.—Diumenge passat en lo «Cassino Recreatiu Provensalense» tingué lloch la funció inaugural, en la que 's posá en escena la bonica sarsueleta *Dorm!*

Al «Círcul Republicá Nacional» se posá en escena la bonica comedia *Lo Sant Cristó gros* y la pessa *A la quarta pregunta*, baix la direcció del primer actor senyor Rojas.

REUS.—Diumenge passat en la lluhida societat el «Porvenir Reusense», va posarse en escena la bonica comedia en un acte, de C. Gumá, *L' amor es cego*.

GRACIA.—Molt concorreguda 's veijé la funció que diumenge passat doná lo «Montepío Protectora Graciense».

Entre las obras que 's representaren, formaban part *¡Ulleras!* estreno que 'ns en ocupém en altre lloch de aquest número, y *La Portería*, que encara que desco-

neguda per nosaltros ja s' havia representat altre volta, puig que 'n lo programa no consta que fos estreno.

Aquesta obreta te poch que recomanar y denota inesperienza escénica en lo seu autor.

En la funció que 's doná lo diumenge passat en la concorreguda societat «Casino Artesano», s' hi representá lo bonich drama, *Reliquias de una mare*.

Próximament obrirá sas portas lo Teatro Principal, ab una gran companyia dramática; en la funció de inauguració se posará un drama d' Echegaray.

Demá, en la societat «La Banya», tindrà lloch la segona funció de la temporada.—M.

MANRESA.—Dijous de la setmana passada, en la «Cerveceria Catalana», s' hi doná la primera representació de la sarsuela *La jota del duo*, obtenint molt bon éxit.

Estigué dirigida per l' aplaudit tenor cómic senyor Tello, que va estrenarla á Barcelona.—A.

SANS.—Avuy diumenge, comensará la temporada teatral d' hivern en «La Familiar Obrera». Lo quadro de companyia es importantíssim, figuranthi las primeras actrius Llorente, Galcerán y Pallardó, y 'ls celebrats actors Nieto (director), Fages, Rojas y Guardia.

Lo catálech d' obras de repertori es escullit, haventni bon número de catalanas.

En la funció d' avuy se representarà la celebrada comedia en un acte, *Una casa de dispesas*.—C.

TORROELLA DE MONTGRI.—Segons nota que se 'ns ha passat, durant lo trimestre últim, en aquesta bonica població se posaren en escena las obras catalanas següents: Juliol, dia 7, *La Sala de rebre*. Dia 14, *¡Tenorios!* y *Pintura fi de segle*. Dia 21, *María Rosa* y *Mala nit*. Dia 28, *La Cartilaginotalgia*. Agost: dia 4, *Als peus de costé*. Dia 11, *Infanticidi* y *Lo somatent de Girona*. Dia 15, *Lo Ferrer de tall* y *Mil duros*. Dia 28, *Un cop de telas*. Septiembre: *La esquella de la torratxa*.—J.

OLESA DE MONTSERRAT.—Diumenge passat, en lo Teatro del Círcul, la companyia d' aficionats posá en escena l' important drama de Soler, *La banda de Bastardía* y la comedia *Cosas del oncle*.

Foren objecte d' aplauso per lo bon desempenyo, la senyora Dinarés y 'ls senyors Llongueras, Padrós, Costa, Soler y Plá.—C.

MASNOU.—En lo «Centre Coral», comensará próximament una serie de representacions catalanas, per quin motiu s' han posat en estudi, *Home á l' aygua*, *Lucrecia Borgia*, *Dos aixelebrats*, *Una senyora sola* y *Any nou, vida nova*.—P.

SANT ANDREU DE PALOMAR.—Diumenge passat, dia 29 de Septiembre, va tenir lloch en lo teatro del casino «El Progreso», á càrrech de la companyia de declamació «La Amistad catalana», una funció dramática en honor del immortal poeta D. Frederich Soler (a) Pitarra, representantse lo bonich drama *Las joyas de la Roser* y la no menos bonica comedia en dos actes, que te per nom *Las carbassas de Montroig*, originals de dit poeta. Tant en la primera com en la segona d' aquestas obras, hi hagué un conjunt acabadíssim, obtenint numerosos aplausos tota la companyia, especialment lo actor senyor Odena, que desempenyá los papers de Bernat y Anton respectivament, ab molt acert, denotant una vegada més sas notables facultats pera l' art dramátich. Lo producte que 's recaudá se destiná á favor de la «Casa-Asilo» d' aqueix poble.—V.

Novas

Comensa ab lo folletí del present número la obra de extraordinari éxit, *La herencia del oncle Pau*, quin trasplantament valgué unánim aplauso á D. Conrat Colomer, essent l' estreno catalá que 'n la temporada passada del Teatro Romea, obtingué més justos elogis y consemblants parers de la premsa tota.

La nova temporada del Teatro de Novetats, tingué la brillant inauguració qu' era d' esperar, donat l' important quadre de companyia escriturat.

Las obras *Mancha que limpia* y *La Dolores*, han obtingut un desempenyo tant en detall com en conjunt, molt cuydat, notantshi la experta direcció del senyor Tutau.

Ha tornat á reproduhirse ab igual acceptació que quan s' estrená la parodia *La Lola*.

Per ahir divendres estava anunciat l' estreno del drama *La labradora*.

Diumenge passat, á la nit, en la distingida societat «La nueva lira», se doná una representació del important drama original de Reig y Fiol, titulat *L' Abim*, essent objeete l' autor de una ovació extraordinaria.

En la mateixa societat estant anunciadas pera demá diumenge la divertida pessa *Pintura fi de siglo* y pera lo dia 20 una representació de la popular sarsuela *Lo somni de la Ignocencia*, las duas publicadas en lo cada dia més important folletí d' aquest periódich.

En la visita que havem fet últimament al taller del celebrat pintor senyor Balasch, tinguerm ocaió de admirar alguns dels treballs importants qu'está duent á terme l' aprofitat artista.

Sobressurten actualment, lo retrato tamanyo natural del insigne patrici D. Toribi Duran, y bonichs apuntes del monastir de Poblet. Aixís mateix varios dibuixos al llapis y á la ploma, algun dels quals va destinat á honrar las planas de LO TEATRO REGIONAL, al que 'l jove artista guarda profunda simpatía, per haver sigut qui primer doná á coneixer mostra de son privilegiat talent.

Las representacions de *Mis Helyett*, en lo teatro El-dorado, han proporcionat notables entradas y aplauso als artistas que ab tan bona voluntat han secundat á la sens igual intérprete senyoreta Pretel.

Per ahir divendres estava anunciat l' estreno de *Dolores... de cabeza*, parodia de la ópera *La Dolores*.

En lo saló Parés ha quedat exposat un preciós retrato degut al jove artista D. Francisco Altafulla.

Dit retrato está fet per un procediment especial, y es una obra d' art en la perfecció de líneas, sombrejat y extraordinaria semblansa del original.

Al Tivoli, las representacions de la ópera *La Dolores*, donadas seguidament desde 'l dia del seu extreno arriban ja al número de 60. Aquest cas es nou en los teatros de nostra ciutat.

Haventnos honrat ab una Carta Desclosa, nostre apreciat colaborador, Francesch Torres (Sisquet del Full),

en la que ab tons valents, convoca á tots los amants de las glorias de nostra terra catalana, á que no descuidin per més temps, lo deute contret en eregir un monument al immortal Frederich Soler, debém contestarli que de tot cor nos adherim y fem ressó de la seva justa convocatoria. Sentim no 'ns haigi sigut possible publicar la seva estensa carta, per falta d' espay. Ja sab que 'n nosaltres tindrà sempre un auxiliar en lo que nostras forsas permetin, y li quedém agrahts per la distinció y deferencia que ab nosaltres demostra haver tingut, aplassant pera próximament lo tractar d'aquest important assumpto.

Per ahir vespre, degué tenir lloch en lo «Centro Excursionista de Catalunya», la vetllada inaugural, llegintse en ella una memoria-monografia del poble de Capsanes, recopilació deguda al soci D. Francesch Nogué.

En la funció que 's representá diumenge passat en l' «Ateneo Marqués de la Mina», se posá en escena la bonica sarsuela *Lo somni de la Ignocencia*.

Per l' istil del regalo que oferirem la setmana pasada, ab l' exemplar de la obra *Tenorios!* per 30 céntims, també oferim avuy, com pot veurers en l' últim anunci de las cubiertas del present número, la bonica comedia *La Colometa*, en un acte, en vers, original de D. Joan Ribas Puigvert. Mediant la entrega de 20 céntims y la presentació de dit anunci, al que sols bastará marcarlo ab lo sello del periódich.

Molt aviat veurá la llum pública un nou llibre, fruit de la tan incansable com selecta ploma de Apeles Mestres.

Aquesta vegada, lo poeta catalá, rendint tribut al gran Heíne, del qual tan enamorat se mostra en totas ocasions, nos ofereix la traducció fidel tot lo literal possible y sense mutilacions del poema *Intermezzo*.

Per los antecedents que 'n tenim, aqueixa traducció está feta ab entranyable afecte y ab la pulcritut que avalora las obras de Mestres.

Además, será la única complerta y en vers, feta á Espanya.

Los aymadors de la bella literatura hem d' agrahtir lo treball emprés per l' autor de *Margaridó*, y esperém ab afany lo saboreix de la genial obra de la literatura alemana.

La notablement celebrada primera actriu donya Concepció Ferrer, ha sigut contractada, durant la temporada d' hivern, pera actuar en los teatros Principal, de Mataró y Zorrilla, de Badalona.

En la concorreguda societat «Olimpia», y segons programa repartit, se posarán en escena durant lo present mes, las pessas catalanas *A pel y á repel* y *Cel rogent*, baix la direcció del actor D. Joseph Guardia.

Al teatro Granvía, las obras que 's posan en escena obtenen un ajust digne del aplauso ab que 'l públich las reb, notantshi la acertada direcció dels senyors Vega y Taberner.

Al objeete d' anar adelantant los preparatius pera celebrar ab lluhiment lo vinent Carnaval de 1896, se'ns

participa que pròximament, serán convocats á una reunió extraordinaria, los senyors Síndichs de tots los gremis, societats recreativas, empresas de ferrocarrils, de tranvías y ómnibus, pera pendrer los acorts que 's creguin convenientes dur á terme, lo que ha de resultar en be general del Comerç de nostra ciutat.

Dijous passat s' estrená ab bon éxit en lo Teatro Novetats la comedia en un acte *La vara de alcalde*, original de D. Eduard Vidal y Valenciano.

Al número vinent nos en ocuparem ab la detenció que tenim de costum.

Cul de sach

Diálech entre un novell autor dramátich y un íntim amich seu.

—*Nada, nada*, ja ho tinch pensat; faré un periódich d' aquestos que ara s' imitan y tinch que d' un sol tret m' alabo las meas obras y després me las públich per folletí.

—¡Bravo, noy! ja no més te queda trovar un públich que no te las xiuli.—X.

L' aureneta

Miréu la pobre aureneta
com tristeta ja no vola.
Ha deixat sos fills al niu
¡y no 'ls hi troba!

Un rato avants, volejaba
pel niu de sos fills prop,
y ara, de tristor, las alas
batre no pot.

Mira 'l lloch en qu' era avans
tot goig, y ara es tot tristesa,
y no trins, sino sospirs
del cor ne llença.

M. POSIELLO.

NOTA ARTÍSTICA

Las últimas noticias

Enigmas

Xarada

¿Tant prompte entussiasme apaga
en curt temps cor catalá?...
Ingrats fills de Catalunya
los que un jorn van admirar
prodigis de inteligencia,
de 'n *Pilarra* 'l saber gran;
los que 'n sou aucells piulayres
en l' hermós, sublim espay
de las catalanas lletras
vostres pús cerqui l' ingrat..
Tanca la fossa 'l gran home,
hu-dos-terça enamorat
de qui *ters* patria qu' es nostra
troba orgull ab sos bells cant;
ja fou qui doná un Teatro,
primer dramaturch, gegant
que agrahts en sas petjadas
tingueren autors mirall;
reposa ja 'l fill de terra
del saber en bon lluytar
vencedor en mils batallas...
¿Catalans l' hem d' oblidar?
Pe 'l qui ver á Catalalunya
estima, per recordar
per sempre al cantar del poble
no cal monument alsar,
mes pe 'ls homs que á Catalunya
volen *total* ofegar,
pera á las regions companyas
nostre joyell ensenyar,
per los fills perque figura
mirin d' autor popular,
Frederich Soler insigne
hem de alsar al pedestal.
¡Hu dos tersa quart segona
jovent, del *tot* dignitat
cercarém; deber comanda,
y entussiasme ha de durar.
¿Tant prompte gratitut deixa
aquest poble catalá?...
¡Prima! ¡may!... ¡!!! regionalistas...
al cinzell... tribut... Avant!!!!

SISQUET DEL FULL.

Las solucions en lo pròxim número

***

Solucions dels insertats en lo número 191

XARADA.—Re-nai-xen-sa.

REGALO

Als que 'n lo present mes se suscrigan á n' aquest periódich, se 'ls obsequiará ab un exemplar del poema *La Terraire*, original de F. Bonet Carrasco, premiat en lo Concurs de Poemas.

AVÍS.—Se recomana als que recullin l' obra que avuy comensa en lo folletí y tinguin intenció de ferla enquadernar en aquesta Administració, procurin no tallar los folletins, tota vegada qu' es facilita millor dit trevall d' enquadernació.

Los que tinguin alguna de las anteriors obras pera enquadernar, poden passar quan tinguin per convenient á verificar lo cambi. Condicions las de costum.

Tipografia LA ACADÉMICA, Ronda de la Universitat, 6; Teléfono 861